

LUPTA PENTRU MENȚINEREA PUBLICAȚIEI „BISERICA ȘI ȘCOALA” LA INSTAURAREA REGIMULUI COMUNIST DIN ROMÂNIA . O CRONOLOGIE A FAPTELOR (1944-1950)

Protos. dr. Iustin Popovici

THE FIGHT FOR MAINTAINING THE PUBLICATION ENTITLED THE CHURCH AND THE SCHOOL UPON THE INSTAURATION OF THE COMMUNIST REGIME IN ROMANIA. A CHRONOLOGY OF FACTS (1944-1950)

Abstract: The Eparchy of Arad had two church publications, namely: the „Biserica și Școala” Magazine (1877), belonging to the Eparchial Center, and the “Path to Salvation” (1941), printed by the Theological Academy in Arad. This study shall only make reference to the first of the aforementioned two, namely, the eparchial magazine “Church and School” and the fight for maintaining it alive. To this end, we shall present a sequence of the content of the documents within the archives of the Eparchial Center, which shows a full correspondence between the Bishop Andrei Magieru (1935-1960), the then-Bishop of Arad and the Holy Synod, the Patriarch Justinian Marina (1948-1977), the Prime Minister Petru Groza (1945-1952), the Ministry of Cults, the Ministry of Arts and Information, the Ministry of Propaganda, the Prefecture of the Arad county, the Media Directorate, the Provincial Media Service and so on and so forth.

Keywords: fight, church, communist, publication, theological

Legislația noului regim de stat instaurat în țara noastră, permitea, printre altele, și amestecul abuziv al Statului comunist în viața cultelor religioase. În timpul acestuia, una dintre preocupările celor de atunci era și problema publicațiilor bisericești. Din punctul de vedere al noilor guvernanți, acestea, prin conținutul lor încurcau interesele noului regim și trebuiau scoase din circulație.

În Eparhia Aradului existau atunci două publicații bisericești, și anume: revista „Biserica și Școala” (1877), care ținea de Centrul Eparhial și „Calea

Mântuirii” (1941), care era tipărită de Academia Teologică din Arad. În acest studiu vom face referire doar la prima dintre cele două amintite, adică la revista eparhială „Biserica și Școala” și la lupta purtată pentru menținerea ei. În acest sens, vom prezenta o înșiruire a conținutului actelor din arhiva Centrului Eparhial, care arată o întreagă corespondență purtată între Episcopul Andrei Magieru (1935-1960), Chiriarhul de atunci al Aradului și Sfântul Sinod, Patriarhul Justinian Marina (1948-1977), Primul ministru Petru Groza (1945-1952), Ministerul Cultelor, Ministerul Artelor și Informațiilor, Ministerul Propagandei, Prefectura Județului Arad, Direcția Presei, Serviciul Presei din Provincie ș.a.

♦ *21 decembrie 1944*, Prefectura Jud. Arad, trimite către revista „Biserica și Școala” o adresă cu nr. 14.088/1944, în care înștiințează: „*În executarea ordinului Ministerului Afacerilor Străine comunicat de M.A.I cu ordinul Nr. 14.435 din 5 decembrie 1944, Vă transmitem alăturat, în copie, circulara Direcției Presei și Informațiilor din M.A.S*”. La această solicitare, Episcopia dă un răspuns la 30 decembrie 1944 prin adresa nr. 4455, întocmind un tabel în 3 exemplare, semnat de ic. stavr. Caius Turicu¹.

♦ *10 septembrie 1945*, Episcopul Andrei Magieru trimite o adresă către ministrul prof. P. Constantinescu Iași, Ministrul Propagandei, în care amintește că Serviciul de Cenzură de pe lângă Prefectura Arad a suspendat apariția revistei „Biserica și Școala”, la mijlocul lunii iunie 1945. Episcopul cere ministrului să cerceteze pentru care pricină nu se îngăduie continuarea apariției săptămânalului eparhial și solicită autorizația de a scoate măcar un „Buletin al Eparhiei Aradului” cu începere de la 1 octombrie 1945, pentru inserarea publicațiilor oficiale².

♦ *15 noiembrie 1945*, Episcopul Andrei trimite o telegramă către ministrul P. Constantin Iași, în care menționează că „*Biserica și Școala*” - foaia oficială a eparhiei Aradului nu mai apare de cinci luni, nu avem unde publica concursele și comunicatele oficiale³.

♦ *22 noiembrie 1945*, Episcopul Andrei se plânge prefectului jud. Arad, Gheorghe Voștinar, despre situația eparhiei fără revista „Biserica și Școala” și-i cere să ancheteze acest caz și să pună capăt acestui abuz de putere: „*Nu mai putem tolera situația ca nici după 5 luni de tăcere să nu putem comunica subalternilor Noștri ordinele și instrucțiunile ce-i privesc de aproape*”. Totodată, se delegă din partea Episcopiei consilierul referent prof. Caius Turicu să participe la această anchetă⁴.

♦ *29 noiembrie 1945*, Prefectura răspunde solicitării Episcopiei: „*avem onoarea a Vă aduce la cunoștință că revista Dvs. „Biserica și Școala” poate*

¹ Arhiva Arhiepiscopiei Aradului, Cota IV – 180 – 944.

² AAA, Act. nr. 3190/ 10 sept. 1945.

³ AAA, Act. nr. 3999/15 noi. 1945.

⁴ AAA, Act. nr. 4047/22 noi. 1945.

să apară în continuare” și tot în această adresă întrebă dacă mai este nevoie de anchetă⁵.

◆ 8 decembrie 1945, Episcopul Andrei răspunde Prefecturii: „Vă rugăm a se eșeptui ancheta cerută, fiindcă trebuie să ne justificăm și noi în fața eparhioților pentru ce nu a apărut organul eparhial timp de 5 luni”⁶.

◆ 10 decembrie 1945, Episcopul Andrei le solicită o declarație scrisă preoților Tudor Demian, redactor la „Biserica și Școala” și Petru Bogdan, redactor la „Calea Mântuirii”, despre felul cum Cenzura de la Prefectura Jud. Arad a procedat în luna iunie 1945, când a sistat cele două foi⁷. Prin adresa cu nr. 4355/945, Episcopul Andrei înaintează către Comisiunea de Armistițiu de la București declarațiile celor doi preoți.

◆ 11 decembrie 1945, Comisiunea de Armistițiu cere Episcopiei să le aducă la cunoștință „care sunt organele de cenzură care au suspendat apariția foii săptămânale „Biserica și Școala”, întrucât este necesar, pentru a proceda la o intervenție ... și pentru a ști dacă această măsură a fost luată de organele românești sau de cele sovietice”⁸.

◆ 14 decembrie 1945, Ministerul Cultelor, Direcțiunea Cultelor, răspunde Episcopiei la adresa 4045/945 că a înaintat o adresă cu nr. 57.858/945, Comisiei Aliate de Control, spre rezolvare, dar nu au primit nici un răspuns⁹.

◆ 21 ianuarie 1946, Prefectura Jud. Arad solicită revistei „Biserica și Școala” o listă întregă de date: autorizația dată de Direcția Presei; autorizația Cenzurei Militare a Presei din București; numele directorului sau redactorului responsabil; caracterul publicației; periodicitatea; tirajul; vechimea; proprietatea; localitatea apariției; dacă publicația și-a sistat apariția și motivele¹⁰.

◆ 22 ianuarie 1946, în răspunsul Episcopiei către Prefectură sunt menționate toate cele solicitate¹¹.

◆ 22 ianuarie 1946, preotul ic. stavr. Caius Turicu este delegat să ia parte la ancheta ce va avea loc la Prefectură. Persoana delegată întocmește la 29 ianuarie 1946 un raport cu cele discutate la Prefectură¹².

◆ 28 ianuarie 1946, Ministerul Propagandei, Direcția Presei, Serviciul Presei din Provincie, cere revistei „Biserica și Școala” completarea unui chestionar, asemănător celui solicitat mai sus¹³.

◆ 12 februarie 1946, Prefectura Jud. Arad întocmește un Proces Verbal din care reiese: „Prin Ordinul Cenzurei Militare a Presei din București, nr. 299/22

⁵ AAA, Act. nr. 16.625/29 noi. 1945.

⁶ AAA, Act. nr. 4155/8 dec. 1945.

⁷ AAA, Cota IV – 180 – 944, Act. nr. 4355/19 dec. 1945.

⁸ AAA, Act. nr. 033678/11 dec. 1945.

⁹ AAA, Act. nr. 60.008/945/ 14 dec. 1945.

¹⁰ AAA, Act. nr. 589/21 ian. 1946.

¹¹ AAA, Cota IV – 180 – 944, Act. nr. 284/22 ian. 1946.

¹² AAA, Act. nr. 291/22 ian. 1946.

¹³ AAA, Act. nr. 3092/ 28 ian. 1946.

Mai 1945, înregistrat la Prefectură sub nr. 7614/31 Mai 1945 se ordonă ca toate ziarele și revistele ce apar în Județul Arad să facă urgente demersuri pentru a obține aprobarea apariției de la Cenzura Militară a Presei și agreementul Comisiei Aliate de Control din București, cunoscând că dacă în termen de 15 zile de la primirea prezentei cei interesați nu vor lua măsuri pentru a intra în legalitate, publicația va fi socotită ca suprimată din oficiu”. Mai departe este specificat că: „Publicația „Biserica și Școala” nu a anunțat Prefectura despre vreun demers pe care l-ar fi făcut în vederea satisfacerii ordinului Cenzurei Militare”. La această acuză, Părintele Caius Turicu declară că: „Episcopia, la timpul său, a făcut aceste demersuri la București, chiar prin un delegat ce s-a deplasat personal și care a adus de acolo un aviz verbal că revista poate apare, fără însă ca acest aviz să fi fost comunicat în scris Biroului de Cenzură a Prefecturii”. Tot în această adresă, Prefectura menționează că nu are nici o vină pentru suprimarea revistei, ci „a procedat strict pe marginea atribuțiunilor lor legale și a ordinelor scrise primite de la autoritățile superioare, pe care le-au executat”¹⁴. Însă această afirmație a Prefecturii poate fi combătută prin actul nr. 2647/27 noiembrie 1945, emis de Ministerul Propagandei, Direcția Presei, către Episcopia Ortodoxă Română din Arad, care confirmă: „Avem onoarea a vă aduce la cunoștință că Prefectura Jud. Arad a fost înștiințată de Direcția Presei că revista „Biserica și Școala” poate să apară în continuare până la primirea agreementului Comisiei Aliate de Control”¹⁵.

◆ În anul 1947 într-o adresă a Episcopiei Ortodoxe Române a Aradului către Serviciul Siguranței Arad, se amintește că revista „Biserica și Școala” apare săptămânal și redactorul revistei este preotul Demian Tudor.

◆ 6 februarie 1948, Ministerul Informațiilor, Inspectoratul Jud. Arad, cere redacției revistei „Biserica și Școala”, ca până la data de 10 februarie 1948, să le ofere următoarele date: titlul și subtitlul publicației; proprietatea; data de când apare; redacția/strada și numărul/eventual nr. de telefon; administrația; tipografia unde tipărește; redactorul responsabil; comitetul de redacție; periodicitatea și ziua apariției; tirajul și numărul paginilor; limba în care e scrisă; modul de difuzare etc¹⁶. La această solicitare se răspunde la 12 februarie 1948, deoarece atunci s-a primit adresa. Aici este menționat faptul că redactorul responsabil este Dr. Petru Deheleanu, ajutat de profesorii de la Academia Teologică, „toți sindicaliști și cu carnet de membru”¹⁷.

◆ 10 august 1948, Episcopul Andrei trimitea o scrisoare primului ministru, Petru Groza, ministrului cultelor, Stanciu Stoian și ministrului informațiilor, Octav Livezeanu, prin care-i înștiința de faptul că în ziua de 9 iulie 1948, pe

¹⁴ AAA, Act. nr. 17.731/1945/12 feb. 1946.

¹⁵ AAA, Cota IV – 180 – 944, Act. Min. Propag. nr. 2647/27 noi. 1945.

¹⁶ AAA, Act. nr. 69/6 feb. 1948.

¹⁷ AAA, Dos. IV-180-948, Act. nr. 410/12 feb. 1948.

baza unei simple telegrame de la Ministerul Informațiilor, Cenzura din Arad a suspendat apariția organului oficial al Eparhiei ortodoxe române a Aradului, „Biserica și Școala”, precum și a „Adușului pentru popor”. Episcopul Andrei Magieru solicita „luarea de măsuri grabnice pentru ridicarea suspendării”. În aceeași adresă, Episcopul Andrei menționează dificultățile de comunicare cu preoții din eparhie¹⁸.

◆ *16 august 1948*, Ministerul Artelor și Informațiilor, scrie către Direcțiunea Revistei „Biserica și Școala”: „În conformitate cu dispozițiunile în vigoare, vă rugăm să expediați Direcțiunei Presei din Ministerul Artelor și Informațiilor câte 15 exemplare din fiecare număr al publicației Dvs. imediat la apariție”¹⁹. Răspuns: „La adresa nr. 382 din 16 august 1948, prin care solicitați expedierea celor 15 exemplare din revista „Biserica și Școala”, cu onoare vă facem cunoscut că organul oficial eparhial a fost suspendat în apariția sa cu data de 9 iulie 1948 printr-un ordin telefonic dat de D-voastră către serviciul cultural (de cenzură) din Arad. Cel puțin așa ni s-a comunicat Episcopiei de către organele din Arad”²⁰ (semnat de Ep. Andrei și ic. stavr. Caius Turicu).

◆ *6 septembrie 1948*, Ministerul Cultelor transmitea o altă dispoziție prin care arată că este de acord cu existența publicației eparhiei Aradului, cerând însă, schimbarea titlului acesteia „întrucât nu mai corespunde”, și alegerea unui „comitet de redacție mai potrivit”²¹. Episcopia Aradului s-a conformat deciziei ministerului, anunțând pe Adam Simion, consilier cultural județean, că organul eparhial va avea titlul „Biserica”: „Cu onoare Vă facem cunoscut că organul nostru eparhial va apărea în viitor săptămânal cu un adaus pentru popor sub titlul „Biserica” și va fi redactat de consilierul cultural ic. stavr. Caius Turicu în colaborare cu preoții din Arad, membri ai Sindicatului Unic – Secția Cler”. Se solicita, din nou, un referat favorabil Ministerul Informațiilor pentru acordarea autorizației de apariție²².

◆ *8 septembrie 1948*, Episcopul Andrei trimite o adresă către dl. prof. P. Constantinescu Iași, Vicepreședinte al Marelui Adunări Naționale, București, în care îl informează că în data de 9 iulie a.c. a fost suspendată apariția foii oficiale a Episcopiei Ortodoxe Române din Arad, intitulată „Biserica și Școala” și prezintă dificultățile de comunicare cu care se confruntă de două luni din acest motiv. De asemenea, se solicită o anchetă în acest sens, considerându-se că foaia oficială – „care a trecut regulat prin cenzură” – este acuzată pe nedrept, și „am dori să ne apărăm”. Tot în această adresă se menționează că „foaia eparhială este în al 72-lea an de apariție neîntreruptă”²³.

¹⁸ AAA, Dosar IV – 180 – 944, Act. nr. 2765/1948.

¹⁹ AAA, Act. nr. 382/16 aug. 1948.

²⁰ AAA, Act. nr. 382/21 august 1948.

²¹ AAA, Dos. IV – 180 – 944, Act. nr. 876/1948.

²² AAA, Dos. IV-180-944, Act. nr. 3033/ 1948, 21 sept. 1948.

²³ AAA, Act. nr. 3008/8 sept. 1948.

♦ 2 octombrie 1948, Episcopul Andrei trimite o adresă către Consilierul Cultural Județean (Ministerul Informațiilor) Arad, în care informează: „*Vă facem cunoscut că organul nostru eparhial „Biserica” și „Adușul pentru popor” are ca redactor pe părintele Caius Turicu, consilier eparhial, iar din colectivul acestei foi oficiale fac parte preoții: T. Ungureanu, T. Herbei și Gheorghe Perva*”. În această adresă se solicită din nou intervenția la Ministerul Artelor și Informațiilor pentru autorizația de apariție în continuare a organului „Biserica” și „Aduș pentru popor”²⁴.

♦ 12 octombrie 1948, Episcopul Andrei îl informează pe Patriarhul Justinian Marina că în 9 iulie 1948, foaia oficială „Biserica și Școala” a fost suspendată de către Ministerul Informațiilor, fără a se comunica pricina: „*De trei luni de zile Eparhia noastră nu mai are nici un mijloc de a comunica prin tipar cu preoțimea și credincioșii ordinele de mai sus, concursurile, întâmplările etc. Nu am putut comunica nimic din marile evenimente ce interesează atât de aproape Biserica; Legea Cultelor; Reforma învățământului etc; iar azi, când este în curs trecerea greco-catolicilor la Ortodoxie, Noi nu avem puțința de a difuza nici o îndrumare*”. În continuare, îl roagă pe Patriarhul Justinian să intervină personal la Ministerul Informațiilor ca să se ridice acea măsură de interdicție; de asemenea, îl informează și cu privire la intenția de a schimba titlul în „Biserica” (după cum li s-a comunicat), precum și comitetul de redacție²⁵. O adresă asemănătoare înaintează către Consiliul Central Bisericesc, București. În această adresă este menționat și faptul că s-a recomandat ca redactor responsabil să fie unul dintre preoții: Gheorghe Perva sau Ioan Ungureanu²⁶.

♦ 26 octombrie 1948, Adresa Ministerului Artelor și Informațiilor către Consilieratul Arad: „*Cu onoare vi se face cunoscut că Direcțiunea Presei, nu acordă autorizația de apariție a organului oficial al episcopiei ortodoxe „Biserica” (redactor resp. fiind ic. stavr. Caius Turicu). „Vă rugăm a comunica episcopiei ortodoxe de Arad, ca să desemneze un alt redactor responsabil. Totodată, dvs vă veți da avizul*”²⁷.

♦ 16 noiembrie 1948, Patriarhul Justinian Marina intervenise și el, prin Ministerul Cultelor, la Ministerul Artelor și Informațiilor, pentru eliberarea autorizației de apariție, în continuare, a organului eparhial „Biserica”²⁸.

♦ 10 decembrie 1948, Ministerul Cultelor, Direcțiunea de Studii, Documentare și Artă religioasă, își exprima, din nou, avizul favorabil pentru reparațiunea lunară și difuzarea publicației eparhiale sub denumirea de „Buletin

²⁴ AAA, Act. nr. 3245/2.X.1948.

²⁵ AAA, Act. nr. 3381/12 oct. 1948.

²⁶ AAA, Act. nr. 3661/1948/6 noi. 1948.

²⁷ AAA, Act. nr. 731/26 oct. 1948.

²⁸ AAA, Act. nr. 3626/1948, 16 noi. 1948.

Diecezan – organ oficial al Episcopiei ortodoxe române din Arad” (răspunsul Min. Cult. nr. 42.758/948, către EOR Arad, 10 dec. 1948)²⁹.

◆ 23 decembrie 1948, Patriarhul Justinian Marina trimite un răspuns către Episcopul Andrei: „La adresa PS. Voastre nr. 338/948, cu frățească dragoste Vă facem cunoscut că în conformitate cu hotărârea Sf. Sinod din 18 octombrie a.c., cu adresa Noastră nr. 1168/948 am intervenit la Ministerul Cultelor pentru a aproba atât reparația revistei oficiale săptămânale a acelei eparhii „Biserica” cât și „Adaosul pentru popor” al acelei reviste...Alăturat Vă trimitem în copie adresa Ministerului Cultelor nr. 42.758/948, primită ca răspuns la intervenția noastră nr. 1168/948”³⁰.

Această adresa cuprindea următorul răspuns: „În legătură cu adresa Sf. Sinod nr. 1168/948, prin care se solicită a se aproba reparația revistei eparhiale a Episcopiei Ortodoxe Române din Arad sub denumirea „Biserica” și a „Adaosului pentru popor” al acestei reviste, avem onoare a Vă face cunoscut că Ministerul Cultelor dă aviz favorabil pentru reparația lunară a unui oficios pentru întreaga eparhie ortodoxă a Aradului, sub denumirea de „Buletin Diecezan – organ oficial al Episcopiei ortodoxe române din Arad” fără „Adaosul pentru popor”. Totodată, Vă aducem la cunoștință că am intervenit și la Ministerul Artelor și Informațiilor cu rugămintea de a aproba reparația revistei sub denumirea specificată mai sus”.

◆ 22 ianuarie 1949, Episcopul Andrei înaintază către Ministerul Informațiilor din București, o adresă prin care solicită „aprobarea apariției lunare a singurului oficios pentru Eparhia Aradului sub denumirea de „Buletinul Diecezan – organ oficial al Episcopiei Ortodoxe române din Arad”, pe baza avizului dat în acest sens de Ministerul Cultelor, comunicat prin adresa nr. 42.758/10 dec. 1948³¹.

◆ 22 ianuarie 1949, Episcopul Andrei înaintază un răspuns către Sfântul Sinod și Ministerul Cultelor în care informează: „Am primit adresa Sfântului Sinod nr. 1358/1948 și a Ministerului Cultelor nr. 2758/1948, cu care ni se face cunoscută intervenția la Ministerul Informațiilor privitor la autorizația de reparație a „Buletinului Diecezan – organ oficial al Episcopiei Ortodoxe Române din Arad”. De două luni așteptăm zi de zi sosirea acelei autorizații de la Ministerul Informațiilor; ca să putem difuza ordinele și concursurile, ce s-au îngrămădit de luni de zile pentru a fi aduse la cunoștința preoțimei noastre. Vă rugăm să binevoiți a interveni din nou la Ministerul Informațiilor în favorul grabnicei reparații a organului nostru eparhial”³².

◆ 15 februarie 1949, Consilieratul Cultural al Jud. Arad, către Episcopia Ortodoxă Română a Aradului: „Vă aducem la cunoștință Ordinul Ministerului

²⁹ AAA, Act. nr. 4125/1948, 10 dec. 1948.

³⁰ AAA, Act. nr. 1359/23 dec. 1948.

³¹ AAA, Act. nr. 9/22 ian. 1949.

³² AAA, Act. nr. 9/4 ian. 1949.

Artelor și Informațiilor, Direcția Presei nr. 467/949, prin care vi se acordă autorizația de apariție pentru Buletinul Diecezan, cu condiția ca el să nu cuprindă material oficial/decrete, decizii, comunicate, circulări etc./ca materialul să fie supus cenzurei și să se trimită câte 5 exemplare din fiecare număr, imediat după apariție, Direcțiunei Presei". Pe această adresă se află o însemnare a Episcopului Andrei: „Ultimul număr apărut din „Biserica și Școala” (precum și din „Adaosul pentru popor”) a fost Nr. 25-26 din 27 iunie 1948” și amintește suspendarea apariției foii și a „Adaosului pentru popor”, la 9 iulie 1948, de către Consiliul Jud. Arad, al Ministerului Informațiilor³³.

◆ *10 octombrie 1949, Consiliul de Miniștri, Direcția Generală a Presei și Tipăriturilor, solicită redacției „Buletinului Eparhial” al Eparhiei Aradului, următoarele: „Întrucât în ultimul timp publicațiunea Dvs.nu ne-a parvenit, vă rugăm să ne trimiteți de urgență ultimul număr. Totodată, vă rugăm să ne trimiteți și o situație cu tirajul și compunerea comitetului de redacție. Pe viitor, sunteți obligați a trimite un număr de 5 exemplare (pe adresa menționată în solicitare)”³⁴.*

◆ *20 octombrie 1949, Episcopia dă răspuns cu cele solicitate, prin adresa nr. 6164/17.X.1949.*

◆ *20 februarie 1950, Direcțiunea Generală a Presei și Tipăriturilor, Inspectoratul Arad, înaintează către Episcopia Ortodoxă Română Arad, o adresă, prin care solicită „de urgență” cererea de autorizare pentru preschimbară autorizației de apariție a „Buletinului Eparhial” în care să se specifice următoarele: „titlul și subtitlul publicației; proprietatea; data de când apare; redacția/strada și numărul/eventual nr. de telefon; administrația; tipografia unde tipărește; redactorul responsabil; comitetul de redacție; periodicitatea și ziua apariției; tirajul și numărul paginilor; limba în care e scrisă; modul de difuzare/abonamente, depozitari, etc. precum și cantitatea. Totodată, Vă facem cunoscut că cererile care nu răspund la toate datele specificate mai sus, nu vor fi luate în considerare”³⁵.*

◆ *20 februarie 1950, Episcopia dă răspuns astfel: „Vă rugăm să binevoiți a autoriza, respectiv a ne preschimba autorizația de apariție pentru „Buletinul Eparhial”, organul oficial al Episcopiei Ortodoxe Române din Arad. Titlul publicației este „Buletinul Eparhial”, având antetul: Episcopia Ortodoxă Română a Aradului. Proprietar: Episcopia Ortodoxă Română a Aradului. Primul număr a apărut în Martie 1949. Redacția și Administrația: Episcopia Ortodoxă Română Arad, telefon 3618. Se tipărește în tipografia Intreprinderilor Eparhiale „Diecezana” Arad. Redactor responsabil: Ioan Filipaș, consilier tehnic la Episcopia Arad. Comitetul de redacție: Dr. Gh. Lițiu, vicar eparhial; Coriolan Iacob, consilier referent eparhial; Cornel Oros, consilier referent*

³³ AAA, Act. nr. 919/15 feb. 1949.

³⁴ AAA, Act. nr. 3049/10 oct. 1949.

³⁵ AAA, intrare nr. 999/20.II.1950.

eparhial; Petru Vancu, secretar eparhial. Apare odată pe lună, în a doua jumătatea luni. Tirajul: 1000 (una mie) exemplare în 16 pagini. Revista apare în limba română. Se difuzează prin abonamente la parohii...”³⁶. Știrile documentare privitoare la apariția publicației eparhiale arădene „Biserica și Școala” se opresc aici.

Câteva concluzii se impun de la sine:

1. în contextul noului regim politic, ostil Bisericii, episcopul Andrei Magieru, împreună cu devotații săi consilieri și preoți au luptat cu mult curaj și perseverență vreme de 6 ani de zile, pentru menținerea celei mai importante publicații eparhiale, cu implicații de prim ordin în viața și istoria eparhiei.

2. figura episcopului Andrei Magieru se detașează vădit în lupta cu autoritățile statului, menținerea vechilor structuri ale eparhiei fiind prioritară pentru vrednicul și luptătorul ierarh arădean.

3. preoții și cei din jurul episcopului, care slujeau la Centru eparhial, se ridică la statura și chemarea episcopului locului, luptând cu mult curaj și spirit de jertfă pentru păstrarea structurilor eparhiale, mai ales a buletinului eparhial.

4. prin perseverența lor, chiar și la nivel de corespondență, preoții arădeni, în frunte cu episcopul, au format un zid de apărare împotriva tăvălugului roșu.

5. lupta lor a fost o formă de rezistență împotriva remului ateu.

Consider că odată ce cunoaștem toate aceste date și înțelegem lupta purtată de Episcopul Andrei Magieru al Aradului cu noul regim instaurat în România, pentru a menține publicația eparhială „Biserica și Școala”, valoarea și importanța revistei crește exponențial. De asemenea, am încercat prin aceasta să scot în relief pe acei clerici de atunci, care s-au sacrificat pe sine pentru apărarea drepturilor cetățenești și a libertății de credință în vremuri vitregi pentru Biserică, devenind astfel modele demne de urmat de către noi cei de astăzi.

³⁶ AAA, Act. nr. 195/ 20 feb. 1950.